

“EVA KOCH: I AM THE RIVER”

NIKOLAJ KUNSTHAL

MÅLGRUPPE:
9. - 10. KLASSE, GYMNASIET /HF, VUC M.FL.

3. NOVEMBER 2012 - 27. JANUAR 2013

ÅBNINGSTIDER / OPENING HOURS
TIRSDAG TIL SØNDAG 12 - 17 / TUESDAY TO SUNDAY 12PM - 5PM
TORSdag 12 - 21 / THURSDAY 12PM - 9PM

NIKOLAJ PLADS 10 / 1067 KØBENHAVN K / NIKOLAJKUNSTHAL.DK

“EVA KOCH: I AM THE RIVER”

NU OG HER

Eva Koch undersøger med ét enkelt værk i udstillingen *I Am the River*, hvordan det oprindelige kirkerum i Nikolaj Kunsthals Nedre Galleri kan give mening til et af naturens mest øredøvende og voldsomme fænomener. Ladet med symbolkraft, gennemskildret i historiens litteratur og malerkunst og nu omsat i et af vores kulturs dominerende og forførende medier af en af Danmarks og samtidens væsentligste billedkunstnere.

Lyden af det brusende vand forgrener sig som rå støj ud i alle afkroge og kommer dig i møde allerede ved indgangen til kunsthallen. Det er ikke helt til at vide, hvad der er i vente, er Atlantis nær? Er tidevandet vendt katastrofisk tilbage til den gamle kirke, grundlagt i strandkanten i 1200-tallet? Eva Koch har filmet et kæmpemæssigt vandfald fra Island. Arkitekturen i Nikolaj Kunsthall inspirerer ofte kunstnere til at skabe værker, hvor det tidligere kirkerum og kunstens rum spiller sammen. Dette er også tilfældet med Eva Kochs videoinstallation. Vel indenfor bliver du mødt af en mægtig naturscene installeret som et levende bagtæppe på alterets plads. Et kæmpemæssigt lærred er udsendt under hovedskibets hvælv i fuld højde, fra gulv til loft. Vandet falder vertikalt gennem rummet, og videoen er sat helt ned i hastighed, så du næsten kan følge vandets fald med øjnene som små ophold i tiden.

HVID STØJ

Lyden er lige så betydningsfuld som billedet. Vandfaldets reallyd er bearbejdet og opleves som det, man kalder ren hvid støj, der er betegnelsen for en meget kompakt lyd, hvor alle hørbare frekvenser er til stede på samme tid. Men hvad hører du egentlig? Hvid støj benyttes i forskellige sammenhænge til at spærre af for uønskede lyde, så disse ikke når frem til bevidstheden. Uvilkårligt vil du måske forsøge at finde en sammenhæng mellem lyd og motiv, men passer lyden til billederne af vandet, der falder?

BIOLOGIENS BEGRÆNSNING ELLER KULTURENS MULIGHED?

I Am the River inviterer dig via naturens fantastiske kræfter ind i kirkens historisk set spirituelle og metafysiske* erfaringsrum. Og omvendt - via kirkens religiøse og kulturbestemte ramme peger værket på naturens fysiske og biologiske domæne. Det er ikke helt til at afgøre, hvad der fylder mest – gud eller flod, begge er ude af kontekst* - og på tærsklen mellem de to scener - kulturens og naturens – er det, som om værket giver sig til at tøve - demonstrativt, vil ikke overgive sig til hverken det ene eller det anden, men stiller i stedet dig filosofiens måske mest centrale spørgsmål: hvad er tid, og hvordan oplever vi tiden? i naturen? i historien? i forholdet til en gud? i det enkelte menneskes liv? - i kunsten? – i tilværelsen mellem mennesker? *I Am the River* beskæftiger sig på mange planer med tid. Tid som evighed, tid som øjeblikke, tid som et forløb og handling, tid som en cyklus og tid som en linje, tid som historie og noget der var, og tid som noget, der er, nu og her, tid som noget, der følger jordens bevægelser i verdensrummet og organismers biologiske udvikling gennem livet, eller tid, som noget kulturen og dens mennesker giver betydning, oplevet og erfaret gennem dig og dine relationer til din omverden.

TIDEN ER EN FLOD

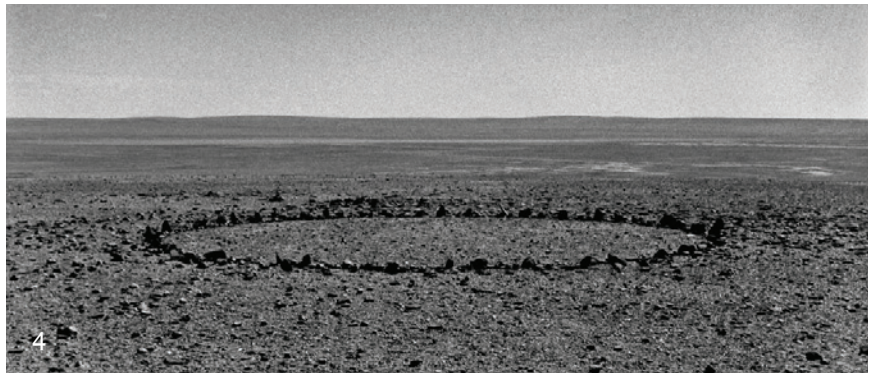
Titlen *I Am the River* er inspireret af den argentinske forfatter Jorge Luis Borges' (1899 -1986) fortælling "En ny gendrivelse af tiden" fra 1964, som netop skildrer vores oplevelse af tid. I teksten sammenligner forfatteren bl.a. mennesket med floden og ser dermed tiden som noget, der er konstant, og flyder i os. Vi kan ikke standse den, alt, hvad vi oplever og erfarer, sker med tiden som ledsager. Nogle gange i korte øjeblikke, andre gange i lange forløb, men altid udstrakt over tid. Og altid omsluttende dig, som vandet i en flod. Tiden er altså både noget, der strømmer væk fra dig, som strømmer igennem dig, og det er en strøm, du er midt i. På én gang en lineær og en cyklisk bevægelse. Men hvem er det, der taler i Eva Kochs værk, hvem er det 'jeg', der er en flod? Er det en gud? Er det mennesket? Er det tiden? Er det naturen selv, der træder frem og har fået stemme, er det kunstneren og kunsten? I et åbent, sanseligt og kropsligt

1) Casper David Friedrich Vandreren over tågehavet

2) Olafur Eliasson "The Weather Project", Tate Modern 2003 Photo: Thomas Pintaric

3) Eva Koch Evergreen, 2006

at skabe forgængelige værker i naturen og ofte af naturens egne materialer. Englænderen Richard Long (1945 -) skabte kæmpe cirkler af fx sten, baseret på vandringer og udmålinger af tid og afstande i naturen, og i vores egen samtid har forskellige kunstnere genintroduceret landskabet som et eksistentielt motiv efter i flere årtier bevidst at have undgået det til fordel for temaer og motiver, der kredsedde om kulturen. Den dansk-islandske kunstner Olafur Eliasson er et berømt eksempel. Hans syn på og kunstneriske interventioner* i naturen eller iscenesættelser af naturen – fx selve solen installeret som både sanseligt og mentalt fænomen i *The Weather Project* på Tate Modern i London i 2003, er kendt som nogle af de mest banebrydende bud på et senmoderne landskabs-'maleri'.

Når du står foran værket *I Am the River*, kan du måske godt føle dig som vandringsmanden i Friedrichs motiv - ansigt til ansigt med en af naturens mægtigste kræfter. Du kan muligvis få en fornemmelse af al tings sammenhæng, eller du kan opleve det stik modsatte, nemlig kaos og afmagt. Er vandets massive volumen et vidunderligt, smukt og livsbekræftende syn, eller varslers det en katastrofe? I Eva Kochs naturfremstilling har den romantiske higen efter det sublime under alle omstændigheder fået nye præmisser. Det romantiske maleris beskedne og intime format er her blæst op, så vandfaldet opræder i naturens egen skala, og teknologien er ikke længere den tavse og statiske illusion i olie på lærred, men levende video og lyd. Frygt og fryd har desuden fået nye årsager, eller i hvert tilfælde mere komplekse betydninger. Som et træk ved tidens globaliserede samfund, hvor det enkelte individ og markedskræfterne er blevet den grundlæggende samfundspræmis, er naturbeherskelsen efterhånden så komplet, at menneskets største risiko ikke længere er at gå til grunde i den store natur, men at den store natur selv går til grunde, en bevægelse, der startede som fremskridtstro og fornuft i Oplysningstiden*. Vores senmoderne kulturer har opgivet de fælles traditioner, tro og værdier, som prægede tidligere epoker, men nye fortællinger og fællesskaber opstår hele tiden og netop kunsten kan måske åbne nye muligheder.

Med dig som aktiv medspiller i betydningsdannelsen lader *I Am the River* paradokset mellem harmoni og kaos stå i et åbent og inviterende felt, hvor der bliver plads til at spørge, om der findes noget højere og større end mennesket selv og den tid og kultur, vi til stadighed er formet af og selv giver form.

UD AF ØJNENE

Eva Koch interesserer sig gennem hele sit kunstneriske arbejde for den måde, vi orienterer os i verden på og skaber fortællinger om vores liv. "Vi kigger jo ud af øjnene", som kunstneren så præcist har sagt det, altså vi ser ikke os selv se, men ser ud på verden fra os selv eller gennem os selv, og den erkendelse og bevidsthed står helt centralt i hendes kunstneriske produktion – alle værkerne taler om denne indsigt, at øjnene, der ser, er en del af det sete, at alle de måder, forventninger og traditioner, vi er indlejret i kulturelt og historisk, sætter sig fast i synet og bliver det syns- og sanseapparat, vi erfarer verden igennem.

IN MEDIAS RES*

Det er kendetegnende for Eva Kochs videoværker, at hun anbringer sig selv og dermed også dig midt i fortællingen, uden at anvise nogen begyndelse eller afslutning. Via slowmotion, gentagelser og loops danner hun en rumlig oplevelse af tid i form af en ofte cirkelsluttende bevægelse hen over genstande, landskaber, byrum og steder, som kredser om, hvordan vi i det hele taget skaber mening gennem billeder. Med videomediet som det primære redskab viser hun os, hvordan vores egne udsagn, bevægelser, handlinger og synsvinkler altid står i et forhold til andre, altid allerede er en del af en relation til omgivelserne, aldrig kan komme fri af konteksten*. Vi kastes ind i fortællingen, som slår cirkler i vores bevidsthed, og må selv og sammen producere meningsfulde versioner og fortolkninger af den virkelighed, kunstneren viser os.

I et tidligere værk fra 2006, *Evergreen*, som i en vis forstand også er en landskabsstudie, eller måske i højere grad en menneskestudie, udspringer sig en gådefuld scene med en gruppe børn, der tilsyneladende mobber en dreng. Værket er optaget på Færøerne, og kameraet panorerer 360 grader hen over landskabet uden begyndelse og slutning; vi ser græsklædte bjerge, himlen, havet og en gruppe børn, der leger, så igen græsklædte bjerge, og ud på vejen, hvor en dreng løber væk fra gruppen, grønne enge, børnestemmer, og atter hen over græsklædte bjerge, en gruppe børn, der kaster med sten..... Handlingerne gentager sig, elementerne til en historie præsenteres, men historien udebliver. *Evergreen* danner et loop, der skaber turbulens i fortællingen, så vi ikke umiddelbart kan sammenfatte de selvstændige billeder til en entydig handling og struktur.

Vi kan forsøge at forbinde forløbets komponenter til en samlet fortælling fra barn- dommens mørkeland, men årsag og virkning forbliver flertydige. Situationen og fortolkningen er åben og vender tilbage til sit eget udgangspunkt som en cirkel.

I Am the River præsenterer dig heller ikke for en klart afgrænset rækkefølge af blikke og billeder og betydninger, du kan afkode. Vandet (og tiden) løber bare af sted konstant og uendeligt videre uden ophold. Er det muligt at opleve værket som en historie? Eller er det mere relevant at tale om en stemning, eller tilstand? Med din egen historie og den tid, du enten alene eller sammen med andre investerer i værket, får det muligvis mening. Naturen, kirken og kunsthistorien manifesterer på hver deres måde og på tværs af tid og rum, tematiske indgange til værket. Men den situation og de sociale, faglige og kulturelle historier, du indgår i, afgør, hvilken vægt, selvstændighed eller sammenhæng de forskellige referencer skal have.

CIRKLEN

Cirklen er i Eva Kochs univers et ledemotiv og en form, der både skaber forbindelser og afbrydelser, omslutter, afslutter, markerer identitet og forskelle. Den er altså ikke kun et billede på et idealt øjeblik eller en lukket og fuldkommen helhed, som i den klassiske geometri, men også en intervention* og forstyrrelse.

I flere af kunstnerens videoværker er cirklen som nævnt teknisk og formmæssigt til stede som loops og panoreringer, der vender tilbage til udgangspunktet. Kameraets gentagne bevægelser hen over store strækninger ophæver tiden og åbner umiddelbart et grænseløst rum, som ikke desto mindre trækkes hjem igen til det sted, hvorfra bevægelsen udgik - der er altid 'nogen' bag billederne, der ser og vælger for os. Sådan er det jo selvfølgelig altid, at kameraet ikke er objektivt, men Eva Koch viser gerne selve synsprocessen frem, blikket der tøver, glider frem og tilbage, dvæler og vender om.

I Am the River er anderledes, fordi kameraet og øjnene hviler i samme position næsten uden at blinke, men dels er filmen klippet sammen til et loop, og dels kan selve motivet muligvis forstås gennem cirklen som metafor for den bevægelse,

Her kan du se et videoportræt af kunstneren produceret til udstillingen *I Am the River* af Eva Koch, Mai Misfelt og Sofie Tønsberg i samarbejde med Nikolaj Kunsthall. Videoen er tilgængeligt fra den 22. november 2012 på Nikolaj Kunsthalls hjemmeside:

Vil du vide mere om Eva Koch, så se hendes hjemmeside: www.evakoch.net

Kom og vær med til at undersøge og diskutere udstillingen, undervisningsmateriale og Nikolajs og dine egne læringsformer. Oplev Eva Koch fortælle om sit værk, og se vores nye portrætfilm (se link ovenfor).

16.00 -17.00: Præsentation og diskussion af *I Am the River* og Nikolajs undervisningstilbud og -materialer.
17.00 -17.45: Kunstneren fortæller om sit værk.
17.45 -18.30: Premiere på Nikolajs portrætfilm om Eva Koch.

Nikolaj Kunsthal tilbyder aldersdifferentierede undervisningsforløb tirsdag – fredag fra kl. 9 – 17. Undervisningen går tæt på værket og elevernes egne oplevelser og erfaringer i processer, der udfordrer et socialt, analytisk og kreativt møde med kunsten og andre mennesker.

Vælg mellem forløb på 1 time (dialog), 1,5 time (dialog og proces-skriveøvelser) eller 2 timer (dialog, processkrivning og workshop).

Alle børn og unge fra børnehaveklasser til ungdomsuddannelser samt voksne lærende.

28

1 time: 300 kr.
1,5 time: 400 kr.
2 timer: 500 kr

Email: booking@nikolajkunsthall.dk eller telefon: 33 18 17 90

Nærværende materiale er skrevet til især elever fra 9. kl. og ungdomsuddannelser og tilsendes gratis som klassesæt i forbindelse med besøg og booking af undervisningsforløb. Alle øvrige besøgende er velkomne til at tage et gratis eksemplar.

Tekst: Irene Folsach og Hilde Østergaard. Redaktion: Hilde Østergaard

floden tilbagelægger i sit økosystem bag lærredet.

Selvom vandfaldet har en tydelig retning, der indikerer et lineært tidsbillede, danner værket et finmasket sanseligt og intellektuelt* kredsløb, som du både er vidne til og deltager i på samme tid, ligesom det kredsløb, vandet indgår i, hvor fordampning, nedbør, is og smeltvand fører tilbage til floden.

Eva Koch har desuden siden 1990'erne arbejdet konkret med den hvælvede form som skulpturel praksis; kugler, cirkler, kupler, klode- eller kugletoppe, jordkupper, glasfiberkupper, kupler med lyd, stålkupper, kæmpekopper, er blot nogle af de betegnelser, der er brugt om Eva Kochs cirkelformede skulpturer, der skyder op rundt omkring i landskabet forskellige steder i Danmark.

Tit højre kan du arbejde med din oplevelse af udstillingen i en cirkel, der, ligesom værket selv, illustrerer kredsløbet i de fleste erfaringsbaserede læreprocesser. Cirklen er inspireret af den amerikanske læringsforsker David A. Kolb. Du kan gå ind i cirklen, hvor du synes, du umiddelbart bedst kan starte, men du skal hele vejen rundt for at gøre dine sansindtryk til erfaringer, der skaber ny bevidsthed, ny viden og nye handlemuligheder.

Cirken til højre inviterer dig med på en rejse, du måske allerede har gennemført, men muligvis uden at tænke over, hvordan du kom frem. Cirken viser dig drivkraften bag rejsen, og tager du turen et par gange, begynder du at kunne styre selv. Eva Kochs værk *I Am the River* handler om tid, og hvordan tiden er noget både uden for os og inden i os, noget vi både selv mærker, og som andre mærker os med. Sådan er det også med læreprocesser. Cirken tydeliggør, hvordan du lærer og skaber mening og viden gennem forskellige bevidsthedsprocesser for dig selv og sammen med andre. Går du med om bord, kan du følge den bevægelse, der sætter i gang, når du bruger dine konkrete erfaringer til at tænke, lære og handle med i et socialt rum. Kvaliteten af din og andres læring udvides i takt med, at du modtager og deler i fællesskab.

Modellen er inspireret af den amerikanske læringsforsker David A. Kolbs teori fra 1984. Ifølge Kolb er der en sammenhæng mellem erfaring, eftertænkning, begrebsdannelse og eksperiment. Alle stadierne bygger på og er afhængige af hinanden, og de er selve forudsætningen for erkendelse.

Via de fire stationer i cirklen bliver du guidet til at forstå, hvordan dine oplevelser skaber refleksioner, konklusioner, handlemuligheder og herefter nye oplevelser. Du skal hele vejen rundt for at få det fulde udbytte. God rejse!

Find sammen med en eller flere, og vælg på skift et ord fra listen til højre for cirklen, som alle handler om tid.

Start med at tale 1 minut ad gangen om jeres forståelse af ordet, og hvad det betyder for jer.

Prøv herefter ordet af på *I Am the River*. Giver det mening at forstå kunstværket i lyset af netop det ord? Skift til et nyt ord, når I ikke kan finde flere nye vinkler og nuancer. Diskuter, om I kan komme i tanke om andre ord, der beskriver tid og andre kunstværker, I kender, der siger noget om tid.

Lav et lille videoværk, der omhandler tid. Tag afsæt i de erfaringer, I har gjort med *I Am the River*. Til højre for cirklen finder I en liste med ord, der alle siger noget om tid. Vælg to ord, som I synes er meget forskellige eller meget ens. Skab et videoværk af max tre minutters varighed, som udtrykker de ord, I har valgt - med byrummet som jeres natur eller landskab. I kan bruge jer selv eller optagelser af andre, I kan optage lyde eller situationer, lave små iscenesættelser eller optage det, der tilfældigt sker. I starten af hver optagelse skal de ord, I har valgt at iscenesætte, siges højt eller holdes op foran kameraet printet ud på et stykke papir. Efterfølgende ser vi på jeres forskellige forslag og oploader dem i en lukket YouTube-kanal, hvor kun inviterede har adgang.

Hvad er din umiddelbare følelse, dit første indtryk, din spontane reaktion? Gå rundt og brug et par minutter på at opleve og sansе værket, mærk rummet og omgivelserne og andre mennesker omkring dig.

Hvilken følelse løber igennem kroppen på dig? Hvordan påvirker værkets lyde, billeder og rummet dig, din stemning og dine tanker? Mærk efter, og skriv de første ord, der falder dig ind.

Hvad lægger du mærke til, og hvad tænker du om det, du iagttaget?

Nu er der brug for din refleksion og eftertanke.

Skriv din fortælling om, hvad der foregår, og hvad du oplever, det hele handler om. Hvilke indtryk bliver du særligt nysgerrig efter at undersøge nærmere, hvad undrer dig, hvad virker stærkt, hvordan forstår du det, du oplever?

“Tiden er den substans, hvoraf jeg er gjort. Tiden er en flod, som fører mig med - men jeg er selv floden. Den er en tiger, som sønderriver mig - men jeg er selv tigreren. Den er en ild, som brænder mig op - men jeg er selv ilden. Desværre er verden virkelig, og jeg er desværre Borges.”

Jorge Luis Borges
En ny gendrivelse af tiden, Andre inkquisitioner, 1964. På dansk 1995.

In **medias res** er latin og betyder *midt i tingene*. In medias res er et fortællergreb, som lader en historie starte direkte og inde i handlingen uden indledning. Formen bruges både i kunst, litteratur og journalistik.

Intellektuel betegner det at forholde sig objektivt reflekterende til abstrakte emner og omverden. Den intellektuelle tilgang står i modsætning til en mere umiddelbar, følelsesdrevet måde at beskrive verden på.

Intervention betyder indblanding, at blande sig i noget. I samtidskunsten knytter begrebet sig til undersøgelser, hvor kunstneren skaber opmærksomhed, aktiv deltagelse eller bevidsthed om fx sociale dynamikker ved at gribe ind i offentlige rum, relationer og situationer mellem mennesker.

Kontekst betyder sammenhæng, som fx et ord, et udtryk, et menneske eller en situation indgår i.

Metafysik er den gren af filosofien, der beskæftiger sig med de "store" spørgsmål om verdens grundelse, begyndelse, væsen og mest almene træk. Metafysik betegner i daglig tale oversanselige kræfter, årsager og væsener.

Oplysningstiden er en periode i europæisk åndshistorie fra ca. 1690-1780. Fornuft og videnskab blev anset for redskaber til at udvikle gode og nyttige samfundsborgere. Romantikken kan ses som en reaktion på oplysningstidens rationelle menneskesyn.

Nu skal grupperne i plenum på skift præsentere hvilke forståelser af værket, I har til rådighed og hvilke spørgsmål, de rejser. Hvad ved I nu, som I ikke vidste før? Bagefter skal I arbejde individuelt: Overvej, hvilke nye skridt eller måder at se din verden på, du har fået mulighed for at gå videre med. Hvordan kan du handle anderledes med din nye viden? Hvad kunne være et tegn for dig selv på, at du var i gang med at bruge din nye viden? Hvordan vil andre lægge mærke til det? Beskriv en situation, og prøv det!

Find sammen to og to eller i mindre grupper: Hvordan kan I sammen forstå jeres erfaring og de tanker, I hver især har gjort jer? Fortæl på skift, hvad I har noteret, og diskuter jeres refleksioner. Hvilke betydninger og meninger kan I få øje på? Analyser, vurder og konkluder, hvad der især forekommer jer at være vigtige begreber, emner, temaer og spørgsmål, som værket rejser. Find fælles udsagn, og skriv dem ned.